

Dom slovenskih planincev v Ljubljani

Leta 1961, pred šestinpetdesetimi leti, je Planinska zveza Slovenije prvič dobila v last in upravljanje stavbo, tj. lastne prostore na današnji lokaciji na Dvorakovi ulici 9 v Ljubljani. Stavbo so poimenovali Dom slovenskih planincev in leta 1966 dopolnili naziv, tako da se je imenovala Dom slovenskih planincev "Zlatorog" v Ljubljani.

Stavba, imenovana Tönniesova vila, je po drugi svetovni vojni postala državna lastnina. Leta 1948 je bilo predlagano, da bi ta stavba postala zavetišče za otroke oz. otroški vrtec z vso oskrbo za do deset otrok. Vendar se to ni uresničilo, objekt so namenili uradu notranjih zadev in sodniku za prekrške. Na tej parceli se je ob Kersnikovi ulici začel graditi stanovanjski blok, prišlo je tudi do razparceliranja zemljišča, tako da je Tönniesova vila dobila nov naslov – Kersnikova ulica 11 je postala Dvorakova ulica 9. V tem obdobju je bil alpinist in gorski reševalec dr. Miha Potočnik obenem tudi že aktiven, vpliven in spreten politik – bil je tajnik in poslanec Ljudske skupščine Ljudske Republike Slovenije (LS LRS) in bil s tem pri izvoru vseh pomembnih informacij. Med drugim je bil tudi priča, ko je Ivan Maček - Matija za Lovsko zvezo Slovenije (LZS) s strani države izposloval reprezentančno stavbo za LZS na Župančičevi ulici. Zatem je še Potočnik pisno zaprosil Ljudsko skupščino, da dodeli reprezentančno stavbo tudi slovenskim planincem, kot se je to pač uredilo za lovce. O svoji pobudi je osebno seznanil predsednika LS Miha Marinka, ki temu ni nasprotoval, vendar pa odobritve ni hotel podpisati. Potočnik, ki je bil ne samo prekaljen alpinist, ampak tudi dober pravnik, je od predsednika LS Marinka vlogo z enako obrazložitvijo predal podpredsedniku LS Heliju Modicu, ki je napisani dokument za dodelitev stavbe slovenskim planincem na tedanji Kersnikovi ulici brez kakršnih koli zadržkov podpisal. Na osnovi tega so že leta 1961 uredili prepis in zemljiškoknjižni vpis v last in upravljanje Planinski zvezi Slovenije.

Tönniesovo vilo, dom slovenskih planincev v Ljubljani, je zgradil lastnik Rudolf Tönnies, kamor se je z družino vselil leta 1921. V njej so poleg Rudolfa živeli še njegova soproga Pavla, hčerka Frigga, kuharica Pavlina Jagodic s Trstenika in sobarica Angela Osolin iz Kamnika.

Rudolf Tönnies (1869–1929) je bil arhitekt in stavbeni svetnik Dravske banovine. Njegov oče Gustav Johann Ludvik Tönnies se je rodil leta 1814 švedskemu ladjarju. Leta 1845 je Gustav prišel v Ljubljano, kjer se je poročil s hčerjo mestnega gostilničarja Amalijo

Malovrh. V zakonu sta imela pet sinov in štiri hčere. Družina Tönnies je od sredine 19. do 20. stoletja dala Ljubljani nekaj najuglednejših in najvidnejših arhitektov. Čeprav so v času samostojne Slovenije pogosto trdili, da je dediščina Tönniesov skoraj pozabljena, pa so v arhivih še vedno shranjeni dokumenti, ki pričajo o neizbrisnih stvaritvah Tönniesov: operno gledališče, notranjost ljubljanske glavne pošte, sodišče, poslopje ljubljanske kreditne banke, ljubljanski dvor, sedež železniškega podjetja ljubljana, katoliška tiskarna, mladika in še mnogo reprezentativnih poslopij tedanjega časa. Rudolf Tönnies se je poleg projektiranja in graditeljstva v Ljubljani izkazal tudi v Zagrebu, Sarajevu, Mostarju ...

Ker je odprodaja Potočnikovega in slovenskega državnega darila slovenskim planincem, tega zgodovinskega sedeža PZS in obenem tudi dela vrednosti slovenske kulturne dediščine, zaključena, pričakujemo, da bodo bodoči lastniki še naprej ohranjali in varovali Tönniesovo vilo kot vrednoto, ki pomeni obogatitev slovenskega in ljubljanskega prostora. Za slovensko planinstvo pa je stavba na Dvorakovi 9 v več kot pol stoletja postala spominski planinsko-zgodovinski simbol, v katerem so se snovale in uresničevale največje vrednote slovenskega domoljubnega planinstva. ●

Tönniesova vila v Ljubljani je bila dolga leta dom slovenskih planincev.

Foto: Vladimir Habjan

Viri:

- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Ljubljana
- Slovenski planinski muzej
- Pripoved dr. Mihe Potočnika